

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Félévre . . . 3 2 — 2
Negyedévre . . . 1 50 >

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
80 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda
és
kiadóhivatal:

Cirner és Lingner
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova egy a lapszelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hirde-
tések bérmentesen
küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Apponyi béke-indítványa.

Budapest, január 23.

Szerda óta indítvány alakjában fekszik a képviselőház előtt Apponyi Albert gróf béke-proponicziója. Az „országgyűlési képviselőválasztások feletti biráskodásról szóló törvényjavaslatok kiegészítése“ czimén tette meg a nemzeti párt vezére az ő javaslatát, melynek sokan még ezuttal is feszült várakozással néztek elejébe.

Ha ma — két nappal, mielőtt az indítványozó bővebben fog a házban hozzászólni beadványához — tárgyilagos bírálat alá vesszük az előttünk fekvő szöveget, önkéntelenül ismét csak azt a teljesen korrekt álláspontot kell, hogy magunkévá tegyük, amelyre Bánffy báró miniszterelnök Apponyi grófnak mult heti nagy beszédére adott válaszában helyezkedett. Hisz az indítvány — írott szövegezésben — szakasztott ugyanazt foglalja magában, amit annak szerzője az említett beszédben nagy ékes-szóloán kifejtett.

Találunk benne sok megszívelni valót és meg vagyunk győződve, hogy a kormány és a szabadelvű párt e jólélekkel elfogadható részekkel szemben nem fog a merev tagadás alapjára állani. Érde-
míg és részletesen ezuttal nem

szólunk a dologhoz. Egészében az indítvány tele van többé kevésbé jelen-tős (nagyreszt bizony vajmiapró-cseprő) oly intézkedéssel, mely mindmegannyi a kormánypárt hátrányára lenne hivatva eldönteni a választási chan-ce-okat. De — sajnos — nincs benne az a részre hajlatlan, elfogulatlan, az az igazságos tendenzia, amit az ember, tekintve az indítványtevő személyét és a tárgy komoly fontosságát, joggal várhatott.

Nincs benne egy árva szó sem arról, hogy a vallási fanatizmust nem szabad belevinni a választási küzdelmekbe. Pedig nagyon találóan fejtette ki ugyanaz nap, a mikor az indítvány a ház elé került. Gajári képviselő, hogy a választási visszaélések meggátlására a szabadelvű többség általános garanciákat keres, holott Apponyi csak a többség ellen keresi azokat.

De benne van az Apponyi indítványában (lásd a IX. és X. pontot) az a nagyon is kétélű határozat, mely szerint a köz-igazgatási tisztviselőknek a választási aktusba való közvetett és közvetlen befolyása meg volna tiltandó. Ezt a részét a javaslatnak nem fogadhatja el senki, akit a legegyszerűbb pártérdek

nem vezérel. Jól mondotta egy héttel ezelőtt Bánffy báró, hogy a tisztviselők hatáskörének tulságba menő megszorítása egyértelmű lenne a magyarság, a magyar állameszme érdekeinek kockáztatásával.

Hisszük és bizva bizunk benne, hogy a képviselőház többsége, különösen pedig a szabadelvű párt, nem fog elzárkozni az Apponyi indítványának azon részei elől, melyek alkalmasak a „mille-náris béké“-nek oly módon való elérésére, hogy elfogadásukkal pusztá fegyverszünetnél sokkal magasabb nemzeti érdekeket nem veszélyeztetünk . . .

Nem valószínűtlen, hogy annak idején valakinek eszébe jut a béke-indítványnak oly konkrét kiegészítése, mely a néppárti és hasonszórú izgatások és visszaélések megszüntetését czélozza — az igazi, a teljes választási tisztaság és szabadság javára.

Óhajjuk a békét mi, óhajtja az országgyűlési szabadelvű párt is. De ez az alkalmi és kényelmetességi óhajunk se nekünk, se neki most sem előbbre való a magyarság és a szabadelvűség szent ügyénél.

Ez értelemben várjuk a döntést az Apponyi gróf indítványa felett.

TÁRCZA.

Ezékiel.

(Ezék. XXXVII. r.)

Oh, nincs sugár e szörnyű éjben! . . .
A könnyezésben elfáradt szemem . . .
Jövőd felől nincs már reményem,
Mehaltál, nemzetem!
Hiába omlik szemed árja:
Hideg lánczokra fagy!
Szíved a hajnalt soh'se várja,
Te a századok nagy halottja vagy!

Oh, Babylon! vizeid mellett
A fűzeket hús szél zörrenti meg . . .
E rejtelmes, csodás lehellet
Miért olyan hideg?
Egy elhaló nép bánatának
Fogyó sohaja tán,
Mely haldokolva is sovárog
Szabad verőfény, szabad lég után?!

Szabaság! Juda vesztett kincse
Nyájás, mosolygó, fényes menny-azur!
— Széthull megint lelkem bilincse,
Álmodtál rám az Úr:
Előttem ott az ősi halmok
Zöld czedrusárnya reng;

Itt nyáját őrző ifju dalnok
Nagy diadalmak emléken mereng.

Ott lenn a völgy . . . Tengernyi pusztá . . .
A végtelenbe ér e büszke kép!
Ah, szabad röptét itt tanulta
Lelkével ez a nép!
Itt harsogott egy hangba forrva
A győzedelmi dal;
Megreszketett a bérczek orma,
Amint odáig vitte a vihar!

Ott a folyó. Partján kilépve,
Szilaj haragját nincs fékezni gát,
S mégis . . . itt vertek, itt, e népre
Gyalázatos igát!
Mért el nem száradt, hogy megérte
Ez atkozott napot,
Vagy mért nem fojtá özönebe
A büszke győzöt s eltiport rabot!

Mi fénylik ott a sík mezőben?
Ott az erdők alatt mi oly fehér?
Virágot hajt a föld, mit bőven
Megöntözött a vér?
Vagy a szentélynek öre nincsen?
Elestek papjai!
S itt ezek egy száműzött Isten
Oltárának széttört darabjai?

Hősök, kiket korán megöltek . . .
A szentélylyel e harcmező rokon!
A szabadság oltára dőlt meg
Ez elszórt csontokon.
Ébredjétek! Fel, fel, ti holtak!
Az Isten szava hí!
Ez a dicsőség álma volt csak,
Fel, fel, rab népem óriásai!

Ah, álmodtál az Úrnak lelke!
Jer, jer, te is csodáld meg, nemzetem:
Élő aczélt, izmot nevelve
Kél százezer tetem!
A holt mező megmozdul, távol
Felzúg a harsona —
Robogva ott e büszke tábor
Uj harcra száll — és nem fogy el soha!

Oh, Jehova! Sorsunk kezében,
Te létre hívtál és te elsepersz!
Ha könnyet látsz a tört szemekben,
A porból fölemelsz:
Te légy tanunk, te légy bizonyosság,
Hogy nem hal meg e nép!
S engesztelésre hajtva sorsát,
Dicső apáink szent nyomába lép!

Szabó Jenő.

A „Budapesti Közlöny“ hivatalos lap 18. száma következő kitüntetést hozza:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Török Bertalan*, Alsófehér vármegye főjegyzőjének ezen minőségében tett szolgálatai elismerésül *Ferencz József-rendem lovagkeresztjét* adományozom.

Kelt Bécsben, 1896. évi január hó 14-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Báró Jósika Sámuel s. k.

A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi 490/X. sz. a. körrendelete értelmében a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének átvonulás alkalmával a szállásadók által kiszolgáltató étkezésként folyó 1896. évre a Királyhágón tuli részeken 155 krt. állapított meg.

Alsófehér vármegye banderiuma a millenniumi koronázási évfordulóján.

(V.) Vármegyénk közgyűlési termében alig hangzott el szebb és a hazafiság lelkesítő melegétől őszintebben áthatott belügyminiszteri leirat, mint az, mely a múlt évi december hó 18-iki közgyűlésen olvastatott fel. A magyar nemzet ősi hagyományaihoz és szokásaihoz hiven, az ezredéves államiság megünneplését, s illetőleg az ünnepélyek sorozatának megnyitását egy oly fontos és fényes közjogi aktussal kívánja emlékeztetnéssé tenni, mely az egész világ előtt tanúbizonyságot tegyen, hogy a magyar nemzet lojalitása hű és igaz, s hogy alkotmányának legfőbb faktorát, koronás királyát, nem csak az alattvalói kötelességszerű tisztelet- és szeretettel veszi körül, de az imádásig szereti. Ha a nemzet örül, örömeinek legfőbb részévé apostoli királyát óhajtja tenni, s ha fájdalom, vagy keserűség bántja a koronás fő szívet, a nemzet minden hű fia igaz részvétellel osztozik abban. Ennek a szeretetnek, ennek a hagyományos hűségnek spontán megnyilatkozására alig lett volna helyesebb mód választva, mint az a gondolat, mely a magyar állam ezredéves fennállása megünneplésének sulypontját a koronázás évfordulóján, f. évi június 8-án, az egész nemzet hódoló felvonulásába helyezte. Bizonyára szép és fenséges pillanat lesz, midőn Ó Felsege, ki a magyar állam újabb ezredéves fennállásának alapjait tette le, a budavári királyi lakban az uralkodóház fenséges férfi és nő tagjai jelenlétében, maga előtt látja elvonulni hálás magyar nemzetét. Ezt az emlékezetes hódoló felvonulást vannak hivatva megnyitni Magyar- és Horvátország banderiumai.

Az ország törvényhatóságai ósidóktól fogva mindenkor oly kiváló szerepet vittek hazánk történelmében, azzal annyira össze vannak forrva, hogy az ezredéves multnak a király és a nemzet együttes közreműködésével tervezett megünneplésénél s különösen az ünnep legjelentősebb részénél nem hiányozhatnak. Minden hazafiai szív átérzi a közelgő örömmünnepek messze kiható fontosságát, s azok sikerét és fényét mindenki legjobb tehetsége szerint iparkodik emelni. Legszebb kötelességét teljesítette tehát vármegyénk hazafias közgyűlése akkor időn kimondotta, hogy az egész magyar nemzet ünnepi felvonulásakor Alsófehér vármegye lobogója is jelen lesz és hódolatteljesen fog meghajolni a társ törvényhatóságok lobogójával együtt,

koronás királyunk előtt, valamint hogy a vármegye ősi czimere sem fog hiányozni a díszkiseretben, mely a nemzet legdrágább palladiumát, Szent István koronáját, környezendi a monumentális országházba vezető emlékezetes utjában.

Ezen valóban megkapó érzelmek hatása alatt elhatározván közgyűlésünk, hogy vármegyénket régi szép hírnevéhez méltó banderiummal fogja képviseltetni, az eszme megvalósítására Zeyk Dániel főispán elnöklelte alatt egy 20 tagból álló szervező bizottságot küldött ki. A szervező bizottság f. hó 19-én tartotta értekezletét, melyen résztvettek: Batta Bertalan, gr. Bethlen Sándor, Gáspár János, Glück Mór, Csató János, Kovács Gyula, Lengyel György, Medgyes Bálint, gr. Teleky Ádám, Török Bertalan, Szalánczy Lőrincz, Szalánczy Jenő, Zeyk Gábor, Zeyk Kálmán, Varró Gerő, dr. Varró László és Vinczenti Miksa. Elnöklő főispán körvonalozta a bizottság feladatát, s jelezte, hogy az előzetes felkérések nyomán majdnem biztosra vehető, hogy vármegyénket a hódoló felvonulásban 8, esetleg 12 tagból álló fényes banderium fogja képviselni. Sikertült ugyanis a részvételre megnyerni id. br. Zeyk Józsefet, Zeyk Gábort, gr. Teleky Ádámot, br. Kemény Pált, Lengyel Györgyöt, Szalánczy Jenőt, dr. Varró Lászlót és dr. Varró Lászlót. A bizottság élénk éljenzéssel vette tudomásul a kedvező eredményt s teljes elismerését fejezte ki úgy a főispán tapintatos eljárása, mint a banderiumban részvételüket megígért urak iránt, kik e valóban nem csekély anyagi áldozatba kerülő vállalkozással a vármegye jó hírnevének és érdekeinek elkötelező szolgálatot tettek.

Ez után Varró László referált részletesen a banderiumlisták ruházatáról, valamint a használandó lovak régi magyaros felszereléséről, a banderium szervezéséről és beosztásáról, azon tapasztalati adatok nyomán, melyeket Budapesten csakis e czéltől töltött több napi tartózkodása alatt úgy az országos bizottság tagjainál, mint a belügyminiszteriumban szerzett. Elhez képest az országos bizottság által közölt irányelvek meghallgatása és élénk eszmecsere után kimondta a bizottság, hogy a banderiumban ki-ki egyéniségéhez, korához leginkább illő és színezetű fényes díszmagyar ruhában vehet részt, saját lovával, régi magyaros, korhű nyereg és kantár felszereléssel. A festői szín emelése czéljából tetszés szerinti színű nyeregtakaró (zsábrák) használható; mindenki köteles azonban a nyeregtakaró hátsó két sarkán, vagy egyik oldalán ezt és a más oldalán saját czimerét egyforma nagyságban alkalmazni, a nyeregfelszerelés szíjazatának díszítésénél pedig lehetőleg a vármegye vörös és kék színei használandók.

A vármegye igen szép, ereklye számba menő zászlaját, mely az 1867-iki koronázásnál is szerepelt, a felkérendő urlovas a vármegye színeiből egybeállítandó díszruhában fogja vinni. Kimondatott továbbá, hogy a zászlótartó lovanak vezetésére a törvényhatósági lobogót mindenkoron megillető külső dísz emelése végett két fényes öltözötű fiatal csatlóst fog rendelkezésre bocsátani s ezeknek, valamint a megyei czimereknek költségeit a vármegye áldozatkész fiaitól gyűjtés útján fogja fedezni. Végül egyhangú helyesléssel fogadta el a bizottság azon indítványt, hogy e vármegye fényes történelmi multtal bíró, régebben önálló városai, u. m. Abrudbánya, Gyulafehérvár, Nagy-Enyed és Viz-

akna hazafias közönsége kéressék fel, hogy a vármegye lobogója mellett saját czimeres lobogójával is képviseltesse magát a banderiumban felséges királyunk előtt.

Reméljük, hogy ezeket tudva, vármegyénknek még több kiváló tagja jelentkezni fog a banderiumban való részvételre, illő lévén, hogy mennél fényesebb és számosabb tagból álljon az ország legrégibb vármegyéjének képvisellete az ezredéves ünnepen.

A nemzetiségi sajtóból.

— Ellentétek. —

(E.) Az erdélyi nemzetiségi sajtónak ezredéves kiállításunk és ünnepélyeink ellen indított hajszájával szemben jól esik tapasztalunk, hogy léteznek még hazánkban nemzetiségek, kiket a tulzott aspirációk örületes szele nem érintett, kik még fogékonyak a történelmi igazságok iránt, és egyéni czélnak, vagyongyűjtés, vagy fanatizmusból nem állottak be az állambomlasztó eszmék szövívőinek, harcosainak.

És kétszeresen jól esik, hogy e jóra való, derék nemzetiségek alkotmányunk, irántunk tanusított rokonszenvük, a közös haza iránti ragaszkodásuknak külső kifejezést is tudnak adni és vannak organumaik, melyek férfias nyíltsággal, bizva ügyük igazságában, bátran ki merik mondani, hogy a Laczfaluból, Nagy-Szebenből indított hajsza igazságtalan és egyéni hiúságokra, megélhetési forrásokra vezethető vissza.

Sajnos, e nemzetiség, mely mellénk áll és mint ezredéves multunk részese, részt kíván venni ünnepélyeinkben és együtt óhajt vigadni velünk ezer éves munkálkodásaink eredményeinek megünneplésében, nem Erdélyt lakja, hírlapjai, melyek czéljainak kifejezői, nem Erdélyben jelennek meg, de ők is hazánk lakói és ha nem is bérczes, szűkebb hazánk polgárai, polgártársaink ők a szélesebb hazában, testvéri üdvözlésüket megértjük mi is, ragaszkodásuk jól esik nekünk is, és a kiállításon épp úgy fogják igazolni ők is, hogy az itt hangoztatott nemzetiségi eszmék mily alaptalanok, hazugok és csakis egy néhány rosszakaratu egyéneknek titkos czéljaira szolgáló eszközök, de semmi más.

Az északi Kárpátok alján lakó jó orosz nép az, mely most nyíltan és határozottan visszautasít a nemzetiségi aspirációkkal szemben minden közösséget és épp a kiállításon való részvételével óhajtja a művelt világ előtt bebizonyítani, hogy orosz nemzetisége dacára is jó hazafi, derék magyar állampolgár és mint ilyen, magyar polgártársai örömeiben részt is óhajt venni.

E kívánságot hozza kifejezésre az Ungvárt megjelenő „Kelet“ című lap. Neviczki Konstantin (méltó arra, hogy neve megörökíttessék) radványi gör. kel. lelkész egy cikket közöl, melynek olvasása méltán mély meghatottsággal töltendi el minden magyar ember szívet. E cikkében a legnagyobb melegséggel ecsetelve a hazai orosz nép hagyományos hazaszeretetét, azt javasolja, hogy „a millenniumi nagy ünnep alkalmából az orosz nép minden vármegyéből bizonyos számu képviselőket küldjön fel Budapestre egy a papi, valamint a világi értelmiségből, nagyobbbrészt azonban a köznépből; három püspök, u. m. a munkácsi, az eperjesi és a mennyiben Bács-Bodrogmegyében is vannak oroszok, a kőrösi püspök vezetése alatt. A legalább 120 tagból álló küldöttség Munkácsra gyűljön össze és onnan egyszerre külön vonaton indulna Budapestre. A küldöttség a

Kárpátok bérceinek virágaiból és falombjai-ból kötött hatalmas, szép koszorut vinne magával, melynek nemzeti színü nagy szalagján magyar és orosz nyelven körülbelül ez a felírás lenne: „A kárpátalji orosz nép a közös haza ezer éves fennállása alkalmából örök szeretete és hűsége jeléül a testvér magyar nemzetnek.“ A küldöttség mindennek előtt valamelyik templomban hálaadó istentiszteletet tartana, utána Ő Felségének a királynak mutatná be hódolatát, ezt követőleg az új országházban a magyar kormány és az összes országgyűlési képviselők jelenlétében letennék a vitt koszorut az ez alkalomra ottan kitett magyar szent korona zsámolyára. Végül a munkácsi püspök, mint a legidősebb és legrégibb egyházmegyének feje, beszéd kíséretében átnyujtana a kormánynak a képviselő-küldöttség által aláírt és a kárpátalji orosz nép örök hűségét tolmácsoló emlékiratot.

Ime, így szól, az orosz nép egyik leghivatottabb képviselője, egy pap, ki népét legjobban ismeri, ki annak életét figyelemmel kíséri, közte él, és ki bizonyára nem ragadtollat, hogy mellettünk sikra szálljon, ha tényleg nem tapasztalna napról-napra, hogy a magyar nép, a magyar kormány megtesz minden lehetőt, hogy itt, Szent István koránájának országaiban, minden nemzetiség élvezze összes törvénybiztosította jogait, és a társadalom megtegye minden nemzetiséggel szemben a támogatásból álló kötelességeit.

Ha az itt Erdélyben hangoztatott vádak bár némi alappal is bírnának, bizonyára nem látott volna napvilágot e cikk sem, mert a híveit szerető pap bizonyára hamis állításokat nem kockáztat.

És ezen hazánk éjszaki részéből kelt üdvözetével az orosz népnek hallunk-e itt nálunk csak egy biztató, egy elismerő szót is román honfitársaink lapjaiból? Csak néhány napja mult, hogy — talán épp ez ungvári cikk keltének napján — az oláh lapok fennen hangoztatták lapjaikban, hogy a „milenniumon“ részt nem vesznek és román honfitársainkat az ünnepélyektől távol tartani igyekeznek. És talán épp midőn az orosz nép köreiben a lelkes tüntetés eszméje megfogalmazott, hangzott el Nagy-Szebenben a jelszó, hogy a millennium ellen mindenképp — templomokban, nyilvános tereken, öltözetben, politikában, irodalomban tüntetni, — minden áron tüntetni kell!

Mily ellentét.

Erdélyben a román nép bírja a földnek legjavát, kulturális intézményeik gazdag alapokból fenntartva, iskoláik egyházi és állami javadalmakból dotálva, fiai a diszes birói és közigazgatási karban, népe minden jogoknak részese, minden társadalmi intézménynek osztályosa — ott a szegény orosz nép egy természetlen földnek a tulajdonosa, kulturális intézményekben szegény, előhaladásában csakis az állam, a magyar társadalom támogatására utalva, röghöz kötve, csak küzd az élet sanyaruságaival; és itt — a jó viszonyok között — a gazdag román népnek akadnak hűtlen fiai, kik a minden jogokat élvező román polgártársakat elámitani és magyar államiságunk ellen alattomos munkát folytatni törekszenek, idegen államokba utazgatnak, tüntetéseket rendeznek és azután mint híres művészek, vendégszereplésük díját is felszedik; ott egy szegény népnek akadnak hűtlen fiai, kik átlátják, hogy a magyar állam megtett mindent, mivel hitsorsosai helyzetét javíthatta, és hálaikat akarják kifejezni, midőn örömeinkben is részt venni óhajtanak.

„Laczfalu“ és „Radvány“ valóban méltó ellentétek, hogy a történelem az utókor okulása, hazafiság tanítása céljából feljegyezze.

Királyi kitüntetés.

Mint lapunk más részében is jeleztük, Ő Felsége Török Bertalan vármegyei főjegyzőnek, e téren szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovag-keresztjét adományozta. A kitüntetés első sorban is a vármegye derék, kipróbált tisztviselőjét éri, ki majdnem egy negyed százados közpályáján szülő megyéje szolgálatában, lelkiismeretes, szorgalmas munkálkodásával, tehetségével igyekezett megyéje érdekeit szolgálni. Az őt ért kitüntetés kartársai, barátai és jó ismerősei körében a legnagyobb örömet és meglepetést keltette. Már az első napon az ország minden részéből sürgönyileg, távbeszélő útján mindenki sietett a kedvelt főjegyzőnek kitüntetéséhez gratulálni.

A Török Bertalant ért kitüntetés közvetve érint minket, a „Közérdek“-et is, mert kitüntetésében benne foglaltatik azon társadalmi tevékenység is, melyet ő hosszú pályáján kifejtett. 15 éve már, hogy a „Közérdek“ szerkesztője, tollat ragadva, küzdött a magyar állami és társadalmi eszme megvalósításáért. Tizenöt éven át küzdött, hogy vármegyénk magyar, székhelye Nagy-Enyed, és városai a magyar társadalom, magyar művészet, irodalom és magyar ipar kis metropolisai legyenek. Hogy célt ért el, bizonyítja, hogy lapunk — hosszas, nehéz küzdelmek után — ma is fennáll. Sőt működését bővítve, erővel, élénkséggel küzd ma is a magyar eszme, a magyar kultúra érdekében. Mi szerkesztőnk kitüntetésében e társadalmi terén tett működésének elismerését is látjuk, és midőn, mint a „Közérdek“ munkatársai, őt őszintén, szívből üdvözljük kitüntetésének napján: örömmel sorakozunk oldala mellé, hogy vele és mellette a „Közérdek“ hasábjain tovább küzdjünk édes hazánk és magyar társadalmunk ügyéért.

* * *

Kadichfalvi Török Bertalan 1847. november 3-án Nagy-Enyeden született. Atyja T. Sámuel, Udvarhelyszék királybírája (alispán), anyja n. klopotivai Pogány Anna volt. Már 11 hónapos korában árvaságra jutván, édes anyja testvérei, Pogány Károly és Polixéna vették páratlanul szeretetteljes gondozásuk alá. Ők vezették az élet oly sokféle sanyaruságai között igaz önfeláldozással nevelését, tanulását, melynek elemeit nagyobb részt otthon sajátította el, úgy, hogy Kolozsvárra a piarista atyák az első gimnázialis osztályba vették fel. A jogi tudományokat Nagy-Enyeden a Bethlen-főiskolában és Kolozsvárra végezte, közben pedig megkezdte vármegyei politikai pályáját igazi nagy mestere: Pogány György, akkor Alsófehérvármegye főispánjának bölcs és szigorú, de mindig szeretetteljes utasításai szerint. 1868. aug. 6-án tiszteletbeli aljegyző lett; mint ilyen, később a megyei törvényszékhez lett beosztva. Letevén a jogi államvizsgát, 1872. január 30-án II. aljegyző, 1874. júniusában helyettes főjegyző, ugyanaz év decemberében rendes főjegyző lett s ez állásában a vármegye bizalmából minden tisztújításkor egyhangulag lett megválasztva. 1878-ban az országgyűlési képviselőség is fel lett ajánlva, mit azonban, szerény anyagi helyzetére utalva, nem fogadott el. A társadalmi és közgazdasági mozgalmakban mindig tevékeny részt vett s alig van Enyeden s a vidéken vala-

mely nagyobb egyesület, melynek ne volna tagja. Így pl. főgondnoka a nagyenyedi róm. kath. egyházközségnek, elnöke a nagyenyedi lakatosárú-gyár részvénytársaságnak, alelnöke az alsófehérmegyei történelmi stb. társulatnak s a nagyenyedi takarékpénztárnak, választmányi tagja az Emkének, az alsófehérmegyei gazdasági egyletnek, balázsfalvi takarékpénztárnak stb. stb. Hirlapírói pályáját a 70-es évek elején kezdte meg a „Kolozsvári Közlöny“-ben s később több budapesti lapba írt. Ezelőtt 15 évvel egyike volt a „Közérdek“ alapítóinak, melynek szerkesztését pár év mulva átvette s erős kitartásával vezette a közügyek szolgálatában. Első neje halála után másodsor is házasságra lépett Brencsán Etelkával, ki nemes szívével és kiválóan rokonszenves modorával fogva igazi köztiszteltet és szeretetben részesül.

A mi postánk.

A kolozsvári kir. posta- és távirada-igazgatóságához szólunk (reméljük, meghallja a távolság dacára is) és minden eshetőleges rekrimináció kikérülése végett kijelentjük, hogy az alább megírandók saját, több éven át gyakorolt észleleteinken alapulnak.

A nagyenyedi nagyforgalmu, kevés személyzetű kir. posta- és táviradahivatalról van szó.

Ha csak párszor fordul is meg valaki ezen postahivatalban, kellemesen lepi meg azon előzékenység, szolgálatkészség, mely előttünk, kik ezt évek óta, nap nap után tapasztaljuk, már egészen természetes s mely a legmesszebb menő mértékben szokásos, mióta csak a hivatal vezetője a derék, finom modoru Will postafőnök, és amely előzékenység előttünk teljesen jogosulatlanul teszi azon régi német közmondást: „Postbeamte, Bahnbeamte, Zollbeamte, sind die grobste Leute.“

Igen, mi publikum teljesen meg vagyunk elégedve postahivatalunkkal s talán meg van elégedve az is velünk, hisz előzékenységüket, szolgálatkészségüket elnézéssel háláljuk meg, ha nagynéha a görnyesztő munkahalmaz közepette arra szorulnak.

E részben tehát rendben lenne a dolog, de lassuk egy kissé ezen előzékeny, tulterhelt hivatalnokok helyzetét s hívjuk fel arra pár sorban a felettes hatóság figyelmét.

A nagyenyedi postahivatalnál rendszerezett hivatalnokok száma oly csekély, hogy a rendes, megszabott munkát csak a legnagyobb erőfeszítéssel, a hivatalos órákon túl is dolgozva, végezhetik el, a miért természetesen semmivel sem kapnak jobb fizetést, mint a más állomásokra nagyobb számban beosztott hason díjosztályú tisztviselők, no, és természetesen az ezen tulfeszített munka közben soron kívül teljesített szivességek, előzékenységek is csak időbe kerülnek és azon, talán még órákra sem menő szabad időt rövidítik, melyet az illető hivatalnok családjának pihenésnek szentelhet.

Hogy pedig a nagyenyedi postahivatal napot-éjet egygyé téve fárad a közönség érdekében, az bizonyos, de rájuk nézve fájdalmas igazság az is, hogy ezen tulfeszített munkássághoz a létszám csekély, és három év óta, mikor az utoljára szaporított, egy lélekkel se növekedett, ellenben lavina módra nő a forgalom, szaporodik a munka.

Hogy egyebet ne említsünk, ezen három éven belül létesült a terhes telefon-szolgálat, mely Nagy-Enyeden oly nagy méretű, hogy egymagában elégséges volna egy hivatalnokot teljesen lekötöni. És mit látunk? A nagy for-

galmu postai, távirai és telefon-szolgálat ellátására rendelkezik a főnök 3, moudd három hivatalnokkal! Hogy pedig ezen létszám itt milyen csekély, azt bővebben komentálni felesleges.

Igaz, mindig találhatók a hivatalhoz — néha feles számban — beosztott, vizsgázni készülő kiasszonyok, egy-egy, az ügykezelésben teljesen járatlan gyakornok, de hogy ezek a szolgálatot könnyítenek, talán a postaigazgatóság sem hiszi, ellenben — ismét saját észleleteink alapján — határozottan merjük állítani, hogy akárhányszor csak gátolják a hivatalnokokat munkájukban, és ez természetes is, hiszen azon kiasszonyok és gyakornokok tanulni akarunk, tanítani pedig a rendszeresített hivatalnokok kötelesek és így ez is csak idejüket rabolja és a segítségben nyert ellenérték semmiképp sincsen arányban az így elvesztegetett idővel.

Ezen, a helyi postahivatal személyzetére rózsásnak éppen nem mondható állapotot segíthetne a tisztelt postaigazgatóság, ha a távirda és telefon kezelésére egy negyedik hivatalnokot rendszeresítene és ezzel lehetővé tenné a beosztott hivatalnokoknak, hogy ők is emberi módon éljenek és ne vonassanak el teljesen családtól és társadalomtól.

Erre kérjük a kolozsvári kir. posta- és távirda-igazgatóságot az itteni postahivatalnokok és a közönség érdekében és az emberiség nevében.

Verus.

Levelezés.

Verespatak, 1896 jan 20.

Verespataki levél.

Ifjusági bál. — Nehezék pénz-alap. — A verespataki dalkör. — Állami fiúiskola stb. — Jámbor óhajások.

A verespataki ifjuság a „dalkör” javára f. évi január hó 19-én a kaszinó nagytermében egy csinos táncmulatságot rendezett. A terem feldíszítésében Ajtai Árpád ur remekelt. Gyönyörű fenyőgirlandok műrözsákkal tarkítva függtek a csillártól minden irányban, csinos baldachin (lugasszerű, fenyőgalyakból, belső disze piros atlasz) díszelt a terem közepén, szép tükrök fölös számban; a karzat — hol a derék Gyucz és pompás zenekara volt elhelyezve — nagyon izlése-sen volt fenyőgalyakkal és virágokkal feldíszítve, alatta az Obvéges Vilmos által szabadkézzel készített igen szép rajzzal körített táncrend keltett méltó föltűnést. Nők nagyon kevés számban jelentek meg, annál többen voltak a „teremtés urai”: a férfiak, kik aztán ki is tettek magukért: Verespatak szépeinek ez alkalommal a pihenésből vajmi kevés jutott, a miért — köztünk maradjon a szó — nem is haragudtak. A bál erkölcsileg fényesen sikerült, de nem anyagilag, mert — mint hallom — a „Dalkör”-nek alig jut egy pár flores, mely eredmény nálunk esemény számba megy, mert eddig valamennyi bál 50—100 frt tiszta jövedelmet szokott azon célra behozni, amelyért rendezték. Ennek oka abban rejlik, hogy nagyon sokan nem vehettek részt e mulatságon részint gyász, részint betegség miatt.

Az „Abrudbánya-verespataki nehezék pénz-alap” választmányi tagjainak megbízatása a m. év végével lejárt s az új választás előmunkálatai (választók összeírása, kihirdetése) folyamatba tetettek. Verespatakon — előleklből ítélve — a régi választmányi tagok újból meg fognak választatni, csak a körünkől végleg eltávozott dr. Ebergényi Sándor volt választmányi tag helyét fogják egy új taggal betölteni, mely állásra alkalmasabbat s

jobbat mint a fiatal Ajtay Árpád urat aligha kaphatnánk, ki szép készütségével s más előnyeivel — ha választmányi tagnak megválasztanák — a pénzalapnak előnyös és hasznos szolgálatokat fogna tenni.

A verespataki dalkör — mely huzamosabb ideig szünetelt — újból szervezkedett. Elnöknek egyhangulag megválasztott Gallov Géza kir. mérnök, alelnöknek Balogh Lajos, jegyzőnek Gruber Sándor, pénztárosnak Ajtay Árpád, gazdának Pongrácz Mihály.

Nagy kár lett volna e dalkört továbbra is szünetelni hagyni, mert tagjai mindnyájan zeneértő, jó énekesek, primtenorunk Gruber Sándor pedig olyan, hogy széles e vidéken nincsen párja, kiért végtelen kár, hogy nem énekesnek képezte ki magát.

A „Dalkör” most szorgalmasan készül e farsangon tartandó koncertre, melyről majd annak idejében referálni fogok.

Egy rég érzett hiányon segített a kormány, amidőn Verespatakon állami fiúiskolát létesített. Most a népnevelés Verespatakon nagyon jó alapon áll, mert a tanerők, hál' Istennek, mindegyik iskolában olyanok, hogy valóban büszkék lehetünk rájuk. Az állami fiúiskolába már közel 50-en iratkoztak be s már látszik áldásos hatása, mert már azok is gagyognak magyarul, kik szép nyelvünket csak hírből ismerték. Hivatása magaslátán áll róm. kath. iskolánk, melynek élén egy igen derék, kitűnő képzettségű tanító, Balogh Lajos áll, kit Isten jó kegyében teremtett tanítónak. Nagy konkurrencziát is csinál ezen iskola a többieknek, mert a legtöbb gyerek (tán igen sok) ide jár, s nemcsak róm. kath. vallásúak és magyarok, hanem más vallásúak és román nemzetiségűek is. Nemes, dicséretre méltó verseny foly most iskolánk tanítóit és tanítóközött, mely gyermekeinknek csak hasznára válik s a magyar népnevelést itt megerősíteni van hivatva. A vizsga nemcsak nekünk szülőknak, tanúgy iránt érdeklődőknek, de derék tanfelügyelőnknek is örömet fog okozni, látva, hogy e téren kifejtett áldásos működése, buzditásai, fáradhatatlan munkálkodása a kívánt eredményt meghozta.

Most csak a megígért bányaiskolát várjuk s csak azután fogunk ott zörgetni, hol zörgetni kell az iránt: Abrudbányára okvetlenül egy gimnáziumot, vagy polgári iskolát kell létesíteni, mert a mi gyermekeinktől bizony távol van a tudományok kutforrása, a főbb iskolák, s e miatt vajmi sok eszes gyermek nem nyer kellő kiképeztetést, a mi nemcsak neki, de a társadalom- s az államnak is kár, végtelen nagy kár.

Jánky Kálmán.

Vegyes hírek.

— **Borsai Samu** Bethlen-főiskolai énektanár, kinek „Dal, virág, szerelem”, „Szoknyás hősök” s más több kellemes szerzeménye jó hirnevet szerzett, a Kolozsvárt felállítandó honvéd-zenekar karmesterévé nevezetett ki. Eltávozása érzékeny veszteség lesz a mi kis ének-és zenevilágunkban, mert el lehet mondani, hogy a nagyenyedi dalokört Borsai buzgalma, fáradhatatlan, lelkes tevékenysége emelte kiváló fokra; az ő szakismerete tette lehetővé pár csinos operette előadását stb. Azonkívül, Borsai szíves készséggel vett részt minden társadalmi mozgalomban, színi előadásban, úgy, hogy gratulálunk is, de sajnáljuk is eltávozását.

— **Körjegyzői vizsga.** Langsfeld Gusztáv, Kolozs megye sárvásári körjegyző, f. hó 24-én a vizsgát sikerrel állotta ki.

— **A műkedvelői előadás** a fillér-egylet javára reményt felülmúló anyagi és erkölcsi sikerrel örvendeztette meg úgy az egyletet s különösen annak elnökét Török Bertalané ő nsgát, ki páratlan buzgalommal s mint minden hasonló tevékenységénél igazán fényes sikerrel lelkesítette föl a szereplőket s a közönséget, mint a kiváló műkedvelőket, kiknek egy része most lépett föl a világot jelentő deszkákra. Igaz, hogy a házas jellegű próbák is kellemes szórakozásul szolgáltak, de az is áll, hogy a sikert csak az a ritka buzgalom és valódi tehetség biztosította, mely jó kedvvel párosulva a legjobb alakítást mutatta fel e téren. Elég most röviden annyit jelezni, hogy nemcsak minden jegy elfogyott, hanem — hely sem volt a későbbben jelentkezőknek.

— **Gyászhir.** Kovács Lajos városi rendőrbiztos 5 éves kis gyermeke, Dezső, f. hó 24-én ronszó-toroklobban elhalálozott.

— **Vásár.** A városunkban folyó hó 22—25. napján tartott barom- és kirakó vásár nem a legjobb vásárok közé sorozható. Kinálat volt ugyan, míg kereslet nem volt, míg a kirakó vásáron sem kinálat, sem kereslet nem volt. A baromvásáron 1010 nagy marha és 100 apró marha átirás volt.

— **A balázsfalvi „Társalkodó Egylet”** 1896. évi február hó 8-án az „Univer” szálloda nagy termében saját pénztára javára zártkörű táncestetélyt rendez. Belépti díj: Személy-jegy 1 frt. Családjegy három tagig 2 frt, azonfelül 3 frt. Kezdeté este 8 órakor.

— **Mulatság.** A marosujvári Olvasókör kölcsönkönyvtára javára 1896. évi február hó 1-én a Stefánia-bánya intézkedő termében zártkörű táncvizigalmat rendez. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **Megégett gyermek.** Felsőgáldi Dán Dumitru egy és fél éves kis gyermeke e hó 15-én felügyelet nélkül maradván otthon, a tűz körül játszadozott, ruhácskája meggyuladt és oly borzasztó égési sebeket szenvedett, hogy e hó 21-én 6 napi kínlás után meghalt. A gondatlan szülék ellen az eljárás megindított.

— **Korai öröm.** Még mult év szeptember havában történt, hogy Muntyán Stefánt egy szép reggelen agyonverve, holtan találták a falu utcáján. Csákhamar letartóztatták — némi gyanu alapján — Kudzsirján Nikulájt, kit azonban kellő bizonyíték hiányában rövidesen fel is mentettek és szabad lábra helyeztek. A ficsor öröme persze annál nagyobb volt, mert szentül hitte, hogy az ügy reá nézve teljesen be van fejezve. Korai volt öröme! Szemmel tartották a frátyét és bemondás alapján a napokban ismét letartóztatták és pedig ezuttal másodmagával, Oltean Trifánnal, mert minden jel arra mutat, hogy a hónapok óta pórladó Muntyánnak ők voltak gyilkosai. A gyulafehérvári törvényszéki fogházban várják galád tettük jutalmát.

— **A kiállítás katalógusa.** Az ezred-éves kiállítás katalógusa — mint ismeretes — nemcsak a kiállított tárgyak egyszerű felsorolása lesz, hanem azonfelül, hogy az ipar, kereskedelem, művészet stb. ezeréves történetét adja, teljes képét, megbízható statisztikáját nyújtja minden ipar-ág mai állásának is. Az erre vonatkozó adatokat a kiállítók e célra való kérdő-ívek kitöltésével adják meg, amely adatokat természetesen lelkiismeretesen megvilágítják és fölül bírálják. A kiállítás igazgatósága most körlevélben szólít fel minden késedelmes kiál-

litót, aki a kérdőpontokra még nem válaszolt, hogy ezt a mulasztást a maga érdekében záros határidőn belül pótolja.

— **Az „Erdélyi Gazdának“**, az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ hivatalos közlönyének folyó évi első, január 15-iki száma, egészen új alapokra fektetve, számos érdekes rovattal kiegészítve és magas színvonalon álló bő tartalommal jelent meg. Munkatársai sorában ott látjuk Erdély legelső gyakorlati gazdait és az ország legkiválóbb szak-íróit. „Egyesületi élet“ rovatában ismerteti az „Erd. Gazd. Egylet“ működését. „Önálló cikkei“ hosszú sorozatából kiemeljük a következőket: Gazdáink és a toll. Tokaji Lászlótól. A takarmányozásról, Hadviger Alber. Mű-trágyázási és növénytermelési kísérlet. Ifj. Lészay Ferencz. Néhány szó 1895. évi állat-kiállításunkról. Gr. Haller János. Keresztelés és sötétben. Monostory Károly. Az állati hullák megsemmisítése. Jakab László. A székelyföld közigazgatása 1894-ben. Kuskó István. Bereczky Máté. László Samu. „Lapszemle“-rovata érdekes képet ad összes szak-lapjaink működéséről. „Kisebb szak-közleményei“, „Irodalmi szemle“, „Vegyes rovata“ mind tömör és tartalmas fejezetek. Nagyon fontos ezen felül forgalmi statisztikája, mely a keleti államokkal való állat- és nyerstermény-forgalmunk adatait minden lapnál előbb, már a megelőző hónapról is pontosan közli. Ajánljuk e kitűnő és teljesen gyakorlati irányu lapot a gazdaközönség szíves figyelmébe. Évi előfizetési ára: 2 forint. Egyleti tagok az 5 forint évi tagsági díjért, több más kiadványokkal együtt, ingyen kapják.

— **A madarak mint időjósok.** Ha a galambok valamely épület tetőzetén ülve fejüket keletnek fordítják, ezzel a legközelebbeli reggelre esőt jósolnak, ha pedig korán hazatérve az udvar környékén tartózkodnak, ezzel szintén esőt jósolnak. Ha ellenben csak későn térnek nyugalomra, sokáig tartózkodnak a mezőn, ez szép időt jelent. Ha a tyúk tollait felborzolja és jobban hentes, úgy mindenesetre vihar van kitörőben. Ugyanazt jelent, ha a kacsák élénk szárnycsattogtatással a víz alá buknak és egymást kergetik. Ha a fecskék röpködés közben a föld vagy víz színét érintik szárnyaikkal, bizton számíthatunk a közelgő zivatarra, ha pedig, különösen estefelé, igen magasra repülnek szép időt várhatunk. Ha a varjak szokottnál többet kárognak, szintén esőt jelent, épp így esőt jelent az erdei bagoly kiáltása, valamint ha a barázdabillegető az árok mentén ugrál.

— **Az elefántcsont.** A múlt évben lényegesen gyarapodott az elefántcsont behozatal. A főpiacok voltak: London és Antwerpen; az előbbi helyre 269.500, Antwerpenbe pedig 274.500 kilóval hozták. A szállított mennyiség legnagyobb része Congo államból való; csupán a Niger folyó mellékéről harmadfélezer kilót szedtek össze. A szállítás emelkedése természetesen az árak csökkenésével jár együtt s míg 1884. az elefántcsont kilója 24 frankba került, most a 16 és felet is alig éri el.

— **Vakok statisztikája.** Widmack stockholmi professzor kiszámította, hogy a legtöbb vak Oroszországban van, hol minden 10.000 lakosra 20 esik; ezután jönnek sorrendben: Portugál, Spanyolország, Norvégia, Magyarország, Anglia, Németország, Franciaország, Belgium, Svédország, Ausztria, Svájc, Olaszország, Dánia s legvégül

Holland, hol 20000 emberre csak 9 vak esik.

— **Jacques Saint Cére.** A francia lapok még mindig hasábotak irnak Jacques Saint Cére, a „Figaro“ börtönbe került munkatársa viselt dolgairól. Tekozlása nem ismert határokat és így nem csoda, hogy nem tudott kijönni 100.000 frankot meghaladó jövedelméből. A „Gaulois“ fölemlíti, hogy a gálans Jacques mult ujév napján óránként más-más ajándékkal kedveskedett szeretőjének. Reggel kilenczkor egy pár gyémántos fülöngyöt küldött, 10 órákor drága bundát, 11 órákor ezüstneműeket, 12 órákor pompás virágokat, 1 órákor déligyümölcsöket, 2 órákor drága csipkéket, 3 órákor nagyértékű antiklegyezőt, 4 órákor egy kosár ciprusi bort, 5 órákor nagy türkizekkel kirakott orosz kakosnigot, 6 órákor piperetartókat, aranyozott ezüstből, 7 órákor ékkövekkel kirakott karpereczet, nyolcz órákor pomás fogatot, kilencz órákor pedig becses személyét, mely élénken emlékeztetett a britt muzeum asszir basreliefjeire. — St. Cére asszony németországi utjából visszatért Párisba, hol, daczára a történeteknek, számos jóbaráttra lelt, kik nem hagyták el szerencsétlenségében. A szegény asszony eltökélte magát rá, hogy bátran szembeszáll a katasztrófával. Első dolga az volt, hogy védőt keresett férje részére és ki akarja fizetni ennek összes adósságait. E célra áruba bocsátja drága butorait és csak a legszükségesebbeket tartja meg lakásában. Akár elítéli, akár fölmentik, St. Cére asszony mégis hű maradt férjéhez.

— **Amerikai ajtófelirások.** Az amerikai lap-szerkesztőségek ugyancsak különös módon járnak el az alkalmatlan látogatókkal szemben. Uj-Mexikóban a „Les Be-gas Mineo“ szerkesztőségének ajtaján ez a felirat diszeleg: „A szobába való belépés lapunk előfizetésére kötelez mindenkit. Ha ezt nem teszi kidobatik.“ Egy granadai lap szerkesztősége versben figyelmezteti látogatóit, hogy fölösleges beszéd által ruhájuk épségét veszélyeztetik. Egy másik felirat így hangzik; „Ember, ha kételyek gyötörnek, hogy belépj-e, vagy ne? add át magadat kételyeidnek és pusztulj innen.“ Amint azonban az amerikai lapok panaszaiából ki-vehető, ezek a barátságos figyelmeztetések sem mentik meg őket a szerkesztőségek látogatásában szenvedő jóakaróktól.

— **Az orvosi pálya nem életpálya.** Egy valóságos diplomás orvos mondja ezt egész komolyan egyik közleményében, amelyet a Közegészségügyi Kalauznak küldött. Az orvos egyebek közt a következő merész kijelentést teszi: „Jelen viszonyok közt nem praktizálok s nem is fogok, mivel abból még csizmafejelésre sem jutna.“ Ezzel kapcsolatban a Közegészségügyi Kalauz megjegyzi, hogy száz meg száz oly levéllel rendelkezik, amelyek föltétlenül konstatálják, hogy Magyarországon az orvosi pálya teljesen megszünt életpálya lenni.

— **Az osztálysorsjáték sikere.** A legridegebb pesszimizmus is megszűnik, ha látja, hogy a szerencsejáték terén még mindig lehet sikereket elérni. Az alig néhány hónap előtt lefolyt „Magyar Osztálysorsjáték“ megértette mindenkivel rendkívüli előnyeit, minélfogva az igyekezet, hogy abban részt vegyenek, oly általános, mondhatni oly önkéntelen vágyat képez, minő semminemű más sorsjáték papírjainál nem észlelhető. Lehetséges, hogy ezen fenomenalis jelenséghez az I-ső sorsjáték eredményei is nagy-

ban hozzájárultak, hogy t. i. a nyerők rendkívül nagy száma eme sorsjegyek jó hírét elterjesztették; valószínűbb azonban az, hogy a „II. Magyar Osztálysorsjáték“ játéktérve, mely hasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint az I-ső, indítja a sokaságot, hogy ezen sorsjegyek birtokába jutva, szerencsét próbáljon. És itt mindjárt fel is említjük, hogy ezuttal a nyereményesélyek oly kedvezők, mint egyáltalán csak gondolható: 120.000 kibocsátott sorsjegy közül 45.007 darab nyereményekkel huzatik, köztük oly magas összegűekkel, melyek még egy nábobot is kielégíthetnének. A „II. Magyar Osztálysorsjáték“ három osztályba osztott; egy-egy osztályra érvényes sorsjegyek ára 20 forint; azonban teljes (mindhárom osztályra érvényes bíró) sorsjegyek is kaphatók. Ha valamely teljes sorsjegynek a száma már az első osztálynál nyer: úgy birtokosának a nyereményösszege felül az értéktelenné vált sorsjegyek második és harmadik osztályra befizetett összege is visszafizettetik. Ugyanaz áll akkor is, ha a teljes sorsjegy a második osztály huzásánál nyereménynyel huzatik, mert akkor a harmadik osztályra való érvényességeért befizetett összeg adatik vissza a nyereményen felül. Hogy oly egyéneknek is hozzáférhetővé tétessék a „Magyar Osztálysorsjáték“, kik egész sorsjegyért 20 forintot vagy nem áldozhatnak, vagy áldozni nem akarnak, kiadatnak huszad 1 forint, tízed 2 forint és felsorsjegyek 10 forint árért. Az I. osztály huzása már f. é. február 5—8-ig tartatik meg mindazon személyiségek jelenlétében és felügyelete alatt, kiket a magas magyar királyi kormány a törvény rendelkezéséhez képest kirendel. Előreláthatólag a huzás előtti közvetlen napokban a sorsjegyek iránti vétel-kedv rendkívüli tolongásban fog nyilvánulni, niert is mindazoknak, kik csekély kockázat mellett oly reneteg nyereményesélyeket nyújtó játékokban résztvevni óhajtanak, becses figyelmébe ajánljuk, hogy igyekezzenek mielőbb a „Magyar Osztálysorsjáték“ sorsjegyeinek birtokába jutni. Minden körülmények között az az egy bizonyos, hogy a „Magyar Osztálysorsjáték“ már is legszebb diadalát üli. — Az osztálysorsjáték főelárusítója: a világhírű Heintze Károly czég Budapesten.

Apróságok.

Akitől mindenki fél.

- Papa, kérem, mi a király?
- A király, gyermekem, az az ember, akinek a szava törvény és akinek mindenki engedelmséggel tartozik.
- Hát a mama is király?

A régi és az új.

Jordán Vilmos jeles német íróról, a ki a „Niebelungen“ című eposzt írta, beszélünk a következő adomát. Azt látja az utcán, hogy felszedik a köveket és új csatornát építenek. Nagyon boszantotta, hogy éppen az ő háza előtt turják fel a földet. Megkérdezi a mérnököt:

- Mit mivelnek?
- Új csatornát építünk.
- Ugyan minek? A régi jobb volt.
- Az meglehet — felel a mérnök, de a régi Niebelungen is jó volt.

Meglepetés.

Hogy a párisi telefon sem jobb a miénkénél, azt a Figaro következő élce sejteti.

... François komornyik örömtől sugárzó arczzal nyit be gazdájához:

— Oh báró ur, mily szerencsés véletlen! Mily meglepetés! A báró ur el sem hiszi...

— Nos nos, mi történt?

— Képzeld csak, a telefonon helyes összekapcsolást bírtam elérni.

Napoleon, az igazságos.

A francia hadügyminiszterium irattárában érdekes okmányt fedezett föl egy kutató. Tudvalevő dolog, hogy a császár eleibe jóváhagyás végett fölterjesztett iratok egyik — még pedig bal — felét a miniszterek használták előterjesztéseik megtételére, míg a jobb felére maga Napoleon írta megjegyzéseit. Egyik ilyen lapon a következő javaslat foglaltatik:

„A tengerészeti miniszter ajánlja, hogy a tengerészeti hatóság egyik növendékének kinevezése visszavonassék. Indokolja a javaslatokat az, hogy a kinevezett atyjának igen rossz híre volt és hogy egyik rokona a bagnoban is volt.“

Napoleon erre sajátkezűleg a következő megjegyzést tette:

„Javaslat elvetve. Az illető megtartja rangját. A bűnök tisztán személyesek. Napoleon.“

Az eltört láb.

Offenbach, a világhírű operetteszerző, egy ízben meglátogatta egy barátját. A fogadó teremben várta a háziasszonyt. Utóbbi a szomszédszobában éppen kissé puderezte magát, mikor hirtelen zuhanást hall és ijedt fölkiáltást:

— Oh, eltört a lábszáramat.

Berohan a szalonba és ott látja Offenbachot, aki kétségbeesetten nézi az őt ábrázoló terrakotta szobrot, amelyet véletlenül ledobott volt az állványról és amelynek eltört a lába.

C s a r n o k.

A táncz filozófiája levelekben.

Írta: Vértessy Gyula.

I. korszak.

I.

Kedves Gizike! Te azt írod nekem, hogy irigyelsz, amiért a táncziskolába járhatok. Na hiszen sok irigyelni való van rajta. Ki nem állhatom az egészet; utálok a táncz-mestert is, azt a vén majmot, meg azt a sok esetlen fiut is. Jaj te, milyen kiállhatatlanok! És hogy bámulnak rájuk! De ez még semmi se volna, csak ne kellene velük tánczolni. Hanem kell ám és tűrni kell, hogy a lábunkat úgy össze-vissza tapossák, hogy másnap alig bírunk állni rajta. Mert az a sok ügyetlen fiu mindig a mi lábunkon tapos! És mekkora lábaik vannak! S vastag talpu cipőik, de olyanok, hogy amire azok egyszer rá nehezednek, abból menten palacsinta lesz.

És még te irigykedel ream! Én irigyellek, hogy neked nem kell táncziskolába járni. Mennyivel jobb is a te mamád, mint az enyim, ő nem kényszerít téged ilyen haszontalan dolgokra. Mert a táncz, hidd el, hogy az. Én érzem, hogy soha se fogom hasznát venni. Én bizony a bálókba se nagyon vágyakozom. Nem is fogok járni soha. A mama ugyan most azt mondja, hogy kell majd a bálókba járnom, de hiába mondja. Csak vehessek magamra hosszú ruhát, nem parancsol nekem többé a mama. De nem ám! Engem bizony nem fog bálókba czi-

pelni. Ki nem állhatom a fiukat, azzal az ő nagy kezeikkel és nagy lábaikkal.

Ölel sirig szerető barátóid:

Irma.

II.

Drága barátom! Milyen szamar voltam én, hogy itt maradtam, mikor a papa azt is bánta volna, hogyha az idén a hatodikba átmentem volna hozzátok. Az igaz, hogy a ti görög professzorotok nagyon szeret buktatni, de inkább buktatott volna, csak ne kellene tánczolni tanulni. Azonban kell; a papa is, meg a mama is megkötötte magát, hogy kell tanulnom. És én áldozata lettem a szülői önkénynek. Pedig úgy utálok a tánczot! Szívemből, lelkemből. Csak a trigonometriát utálok még jobban, meg a „mi“ végzetű igéket. Ez a három dolog az, aminek soha se fogom hasznát venni: a mértannak, a görögnek és a táncznak. Ennek a harmadiknak a legkevésbé! Ostoba dolog. Komoly férfiak hogy is tánczhatnak. Csak azoknak a haszontalan leányoknak való mulatság ez. Te, milyen kiállhatatlanok is azok a leányok! És mindig minket nevetnek. Összeáll kettő-három és vigyorog! Nem tudom mit nevethetnek mindig. Mintha bizony mi is nem nevetethetők ki őket. Csakhogy mi lovagiasak vagyunk. És most egy bizalmas kérdést; te is érezed néha azt, szeretett barátom, hogy a kezud terhedre van? Jaj, én sokszor nem tudok vele mit csinálni, mikor úgy ott állunk a terem közepén és le kell eresztetni a kezünket! Mert csak nem tarthatom mindig a zsebemben. Ég veled! Ha van jó Illiáspuskátok (de nem versben) küldj egyet, mert nekem csak két énekből van fordításom. Ölel hű szívvel: Géza VI-ik oszt. tanuló.

II. korszak.

I.

Aranyos Gizuskám! A legnagyobb örömmel tudatom veled, hogy megyünk a jogászbálra! Oh, micsoda nagy gyönyörűség lesz az! Géza is ott lesz. Tudod, Géza, az a szép, kis, fekete bajszú jogász, aki még tavaly kezdett el nekem udvarolni N.-éknél egy estélyen. Szerelmes belém és bizony azt hiszem, én is szeretem. Mihelyt elvégzi a jogot, elvesz. Kinevezik joggyakornoknak és a felesége lesz. Mi meg tudunk élni ötszáz forintból is, ha a papa nem is ad semmit. Akit az ember szeret, azzal egy szobás lakásban is boldog lehet. De persze még addig két esztendő van hátra! Meg kellene bolondulni, ha nem tánczolniánk legalább néha együtt. Majd minden tánczom az övé! Előre reszketek a gyönyörűségtől, ha eszembe jut, hogy mához egy hétre, abban a nagy, fényes bálban, ő fog engem végig-röpíteni a sima parketten! Oh, micsoda isteni boldogság az, ha magához szorit az, akit szeretünk, ha a fejünket ráhajtuk vállára és egy pompás keringő zenéje mellett odasimulva hozzá repülhetünk, repülhetünk — egyenesen a mennyország felé! Vagy a négyesek, azok a drága kedves négyesek, amelyek alatt annyit lehet beszélni és úgy meg lehet szoritani az egymás kezét! Táncz, te édes táncz, szerelmes szívek vigasztalója, áldás! Gondolj majd azon az estén a te legboldogabb kis barátóidra: Irmára.

U. i. Szegény kicsikém, téged nem akar bálba vinni az a rossz mamád? Szívéből sajnál: Fentebbi.

II.

Kedves barátom! A bálra várlak! Annyit szép leány lesz itt, hogy azt fogod hinni, a paradicsomban vagy. Természetesen a leg-

szebb lesz valamennyi között az én imádott angyalom! Irma, édes kis Irma! Reszketek, ha csak a nevét leírom. Hát még ha hozzá-érhetek fehér, kis kezéhez, hát még ha szőke hajának egy-egy elszabadult szála megérinti az arczomat tánczközben!

Valóban az élet legnagyobb gyönyörűsége, ha azzal tánczhatunk, akit szeretünk. Sajnálak, ha te ezt nem érezted még! Szerelmem és táncz, az istenek ajándéka. Magunkhoz ölelni a drága lényt, szívünk feltett kincsét és repülni, szállni vele, mintha ki akarnánk repülni a világból. Micsoda ehhez képest az élet minden egyéb gyönyörűsége: hírnév, vagyon, hatalom! Király se szeretnék lenni, ha nem tánczhatnék az én drága Irmámmal!

Itt küldöm egy újabb versemet. A láng és a lány talán nem is jó rim? Magam is éreztem, de nem találtam jobbat. Neki azonban így is tetszik. Ugy hi, hogy kis poétám! Én vagyok az ő kis poétája, az ő kis poétája, akivel a második négyest fogja tánczolni!

Te fiu, értsd meg, a második négyest! Hát van én nálam boldogabb ember? Nincs, csak akkor lesz még, ha majd ott állok veled az oltár előtt két év múlva!

Ég veled, kedves barátom. Csókol Géza.

III. korszak.

I.

... Hogy fogok-e az idén bálózni, azt kérdezed? Persze, hogy fogok! Nem mintha nem untam volna már bele a bálzásba, hanem azért, mert elvégre is ezen a farsangon ha török, ha szakad, de kell, hogy valaki belém szeressen! Csak nem maradok vén leány! Arra a kérdésre, hogy Halmosy Géza mit csinál — bizony nem felelhetek. Hetek óta nem láttam. Hozzánk nagyon ritkán jár. Okosan is teszi. Jegyzői fizetésre bizony nem lehet nőülni. Azaz lehet, de nem lehet szegény leányt elvenni. Különbösen hallom, hogy a Sári után jár. (Te, hogy megvénült ez a leány és még mindig fehér ruhákban feszít!) Jól is teszi. Kap vele egypár ezer forintot! A farsangon bizonyára robotolni fog vele.

Halványkék selyemruhám lesz a megyebálra. A jogászbálra nem megyünk. Majd én rontatom hiába a ruhám azzal a sok gyerekekkel! Hogy jobban tánczoljak mint az öregebbek, mit ér az, ha valaki csak tánczolni tud, elvenni pedig nem tud minket! No hiszen sokat is adok én a tánczra! Szamárság az egész, nem cél, csak eszköz. Pá! Puszi!

II.

... Én is fölmegek Pestre bálózni. A Sáriék is ott fognak! Nem mintha valami nagy kedvem lenne újból végigrobotolni a farsangot, de muszáj. Útni kell a vasat! Képzem, micsoda jó multság lesz az odafenn gavallérkodni velünk. Virágokra, kocsikra, pezsgőre költeni s amellet boldon módra ugrálni Sárival! No de meg kell tenni a jövő érdekében. Mert tovább már nem bírom. Kezdek uszni a váltókban. Ki kell magamat tánczolnom belőlük. Fájdalom, hogy nincs más mód. Bolond volt, aki kitálta a tánczot!

Szervusz!

(Föv. Lapok.)

Kiadói tizenet.

Z. N. urnak. A jelzett számok nem tévedés folytán maradtak el. Mi ugyanis — mint többször kijelentettük — jövőre csak azoknak küldjük lapunkat, kik az előfizetési pénzt

tényleg beküldötték. Ön — figyelmeztetésünk valószínűleg kikerülve becses figyelmét — nem fizetett elő; a mutatószámok után tehát a lap küldését beszüntettük. Meltoztassék tehát az előfizetési díjat beküldeni, s mi gondoskodni fogunk arról, hogy a lap rendszeresen oda jusson, sőt a hiányzó számokat is készséggel megküldjük. Szíves üdvözlét!

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Tölgyhaszonfa-eladás.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola alólirt igazgatósága a nagyenyedi faraktárából 260 m³-nyi 3—8 m. hosszú, tavaly télen vágott, a vasutól 5—6 kilométerre fekvő felenyedi erdején pedig 4—14 m. hosszú s közepén 30—60 cm. vastag, csak éppen most döntött, mintegy 1200 m³ különböző czélokra alkalmas, kitünő minőségű tölgy szálfákat ad el f. évi február hó 11-én zárt írásbeli verseny útján, felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett.

A köbméterenkénti becsár a raktárban levő fákra nézve 8 frt 50 kr. az erdőn levőkre nézve 7 frt 70 kr.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez 1000 frt bántópenz is csatolandó, a nevezett időig alólirt igazgatósághoz adják be. Az ajánlatban a megajánlandó egységár számmal és betűkkel tisztán kiírandó, s ajánlattevő jelentse ki azt is, hogy az árverési és szerződési feltételeket jól ismeri és elfogadja.

Nagy-Enyeden, 1896. január 20.

Bethlen-főiskola
jog- és jószágigazgatósága.

Kerestetik bérbe
Enyeden közelében 10—20
hold szántó föld takar-
mány-termesztésre.
Czim megtudható a
kiadóhivatalban. 3-4

59—96. főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehérvármegye kisenyedi járásában, Koncza székhelyen, nyugdíjaztatás folytán a járási orvosi állomás üresedésbe jövén, ezen 500 frt évi fizetés és 150 frt uti-átalánnyal javadalmazott állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint életkorukat, családi állapotukat, eddigi működésüket, továbbá az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ban előírt elméleti képzettségüket és a nagymlyu m. kir. belügyminiszter urnak 1893. évi 80099 számú szabályrendelete szerinti

tisztiorvosi vizsgálat sikeres letételét igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi január hó 30-ig bezárólag terjeszszék be.

Alsófehérvármegye főispánjától.

Nagy-Enyeden, 1896. január 16-án.

Zeyk Dániel,
főispán.

3-3

Malombérleti hirdetmény.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola nyilvános árverés útján haszonbérbe adja a tulajdonát képező alábbi lisztelő malmait, u. m.:

1. A nagyenyedi határban fekvő 3 kövü, ugynevezett „Csere“ malmot 901 frt kikiáltási összeggel.
2. A Muzsina községben levő 3 kövü, ugynevezett „Szitás“ malmot 380 frt kikiáltási összeggel.
3. A Felenyed községben levő 3 kövü, ugynevezett „Papi“ malmot 1015 frt kikiáltási összeggel.
4. A Felenyed község felső végében levő 3 kövü, ugynevezett „Mart alatti“

vagyis „Papi“ malmot 606 frt kikiáltási összeggel.

A bérlet mindenik malomra nézve 1896. évi július hó 1-én kezdődik és tart 6 évig.

Az árverés Nagy-Enyeden a főiskola jószágigazgatósági irodájában tartatik meg. még pedig a „Csere“ és „Szitás“ malmokra nézve 1896. január 30-án d. e. 11 órakor; a „Papi“ és „Mart alatti“ malomra nézve 1896. január 31-én d. e. 11 órakor.

Bántópenzül a kikiáltási összegnek 10%-a teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban.

Zárt ajánlatok is adhatók be az árverés megnyitásáig.

A részletes feltételek a jószágigazgatósági irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Nagy-Enyeden, 1896. január 8.

Bethlen-főiskola
jogügy- és jószágigazgatósága.

3-3

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedveit valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból: különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legízletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használatos.

nálható, az örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

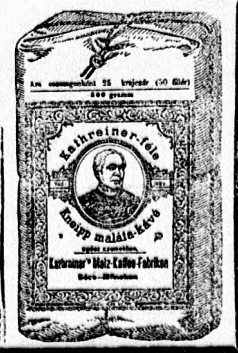
Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legízletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csálják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner“ sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

Az 1896. ezredéves kiállítás alkal- mából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

Huzások

I. osztály
189. február 5—8-ig.

II. osztály
1896. márczius 11—14-ig.

III. osztály
1896. május 12—28-ig.

Árak az I. osztályra:

I egész	I fél	I tized	I huszad	sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.—	forint

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

I egész	I fél	I tized	I huszad	sorsjegy
60.—	30.—	6.—	3.—	forint

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezetet fentebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárúsítóknál a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatósága.

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket

nyujt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9,200,000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a
legkedvezőbb esetben

Egy Millió

korona.

Az I. osztály huzása 1896. február 5—8-ig.			A II. osztály huzása 1896. márczius 11—14-ig.			A III. osztály huzása 1896. május 12—28-ig.		
Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1	á	80000	1	á	100000	1	jutalomdíj	600000
1	"	60000	1	"	60000	1	á	400000
1	"	40000	1	"	40000	1	"	300000
1	"	30000	1	"	30000	1	"	200000
1	"	20000	1	"	20000	1	"	100000
1	"	15000	1	"	15000	1	"	40000
1	"	10000	1	"	10000	2	"	8000
2	"	8000	2	"	8000	2	"	2000
8	"	4000	8	"	4000	5	"	10000
10	"	2000	10	"	2000	10	"	8000
13	"	1000	13	"	1000	34	"	6000
100	"	400	100	"	400	100	"	2000
860	"	200	860	"	200	200	"	1000
9000	"	80	9000	"	120	2650	"	200
10000	nyeremény összesen	1268000	10000	nyeremény összesen	1648000	22000	"	100
						25007	nyeremény és egy jutalom	6284000

Árak az első osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20	forint
20.—	10.—	2.—	1.—	forint

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1/1	1/2	1/10	1/20	forint
60.—	30.—	6.—	3.—	forint

Ajánlja és szétküldi az összegeknek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Servita-tér 3.

Sürgőnyczim:
Lottoheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — Teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr küldendő be.

Az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronásak stb.

Sürgőnyczim:
Lottoheintze,
Budapest.